

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18CoP/6/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8816200113
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8816200113.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci starostlivosti súdu o mal. A. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom u otca, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou, za účasti matky I. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom G., G. 9, a otca O. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XXX/XX, Z., o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou, o nariadenie predbežného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 6P 4/2016-19 z 13.01.2016 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrďuje uznesenie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa predbežne zveril mal. A. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XXX/XX, Z., do ústavnej starostlivosti G. strediska D., F. XX, XXX XX S. nad H.. Zaviazal otca a matku platiť výživné na mal. dieťa vo výške 30 % zo sumy životného minima pre nezaopatrené neploleté dieťa podľa osobitného predpisu vždy do 25. dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet Krízového strediska D., počínajúc právoplatnosťou tohto uznesenia. Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že návrh považoval za dôvodný a vyhovel návrhu v celom rozsahu. Podľa názoru súdu prvého stupňa návratom dieťaťa do jeho rodinného prostredia v súčasnej dobe by ohrozilo jeho zdravie a ďalší priaznivý vývoj. Stotožnil sa plne so skutkovými a právnymi dôvodmi navrhovateľa s poukazom na § 76 ods. 1 písm. a) a b) O.s.p. Podľa § 76 ods. 4 O.s.p. v odôvodnení ďalšie dôvody neuvádzal, pretože sa plne stotožnil tak so skutkovými ako aj právnymi dôvodmi navrhovateľa - Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p.

Proti tomuto rozhodnutiu v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie otec. V svojom odvolaní uviedol, že na základe problémov bol mal. A. zverený mu do výchovy a starostlivosti, keďže matka jeho výchovu nezvládla. Matka opakovane podávala návrh na umiestnenie dieťaťa do detského domova, s čím on nesúhlasil. Poukázal na to, že nechce, aby dieťa vyrástalo v detskom domove, má otca, ktorý sa chce o neho starať, má zabezpečené bývanie, školu a ide o jeho jediné dieťa, preto chce, aby z neho vyrástol riadny človek. Dôvody, ktoré v súčasnej dobe sú uvádzané pre ústavnú starostlivosť nie sú pravdivé, nikdy sa k dieťaťu nechoval tak, že by ho týral, staral sa práve naopak, ako najlepšie vie, správanie dieťaťa sa vždy zhorší potom, čo sa stretne s matkou, otec si to vysvetľuje tak, že mal. A. ako keby žiaril na mladšieho brata, ktorého má v starostlivosti matka, ale otcom je iný muž. Pokiaľ ide o správanie sa k synovi, občas na neho pokričí len z toho dôvodu, že urobí vec, ktorú mu oznámi učiteľka, napr., že ho videla fajčiť, vtedy mu dal po ľavej ruke, aby sa to neopakovalo. Nechápe, ako mohlo dieťa narozprávať také veci na svojho otca, je to nepravda, môže sa urobiť šetrenie v celej dedine, kde bývajú, v škole, u

susedov, nikdy nikto nevidel, že by otec týral svojho syna. Preto žiadal, aby mu bolo zachované právo starať sa o dieťa tak, ako doteraz.

Matka ani opatrovník sa k odvolaniu otca nevyjadrili.

Odvolačný súd prejednal rozhodnutie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v § 212 ods. 1, 2 O.s.p. a to bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a zistil, že odvolanie otca nateraz nie je dôvodné. Súd prvého stupňa dostatočným spôsobom vychádzal zo skutočností, ktoré v danom štádiu konania boli aj osvedčené a vec aj správne právne posúdil. Na týchto skutočnostiach tak po právnej ako aj skutkovej stránke sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania.

Z obsahu spisu vyplýva, že mal. A. A. pochádza z družského pomeru matky I. N. a otca O. A.. Rodičia žili v spoločnej domácnosti spolu s maloletým do januára 2006, kedy po vzájomných nedorozumeniach prestali bývať v spoločnej domácnosti. Následne prebehlo konanie pred Okresným súdom Košice II. pod sp.zn. 27P 26/06 s tým, že po vykonanom dokazovaní bolo mal. dieťa zverené do osobnej výchovy a starostlivosti matky a zo strany otca bolo určené výživné a zároveň bol aj upravený styk otca s mal. dieťaťom. Následne matka podala návrh na zmenu úpravy práv a povinností rodičov voči mal. dieťaťu dňa 17.09.2013 s odôvodnením, že maloletý nerešpektuje matku, uteká za svojim otcom a v čase podania návrhu už aj začal navštevovať základnú školu v bydlisku otca, teda v obci Z., okres S. nad H.. Zmena výchovy bola rozhodnutá v konaní pod sp.zn. 8P 3/2014. Dieťa bolo zverené otcovi do starostlivosti, matka bola zaviazaná platiť výživné a bol upravený styk matky s dieťaťom.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny vo Vranove nad Topľou podal návrh na vydanie predbežného opatrenia na základe skutočností, že počas styku maloletého s matkou v priebehu Vianoc v roku 2015 bolo dieťa dovezené na ošetrovanie do Detskej fakultnej nemocnice v Košiciach, kde bolo hospitalizované a zároveň toto nemocničné zariadenie prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach požiadalo o prešetrenie pomerov v rodine. Dôvodom bola skutočnosť, že pri poskytnutí zdravotnej starostlivosti u dieťaťa, toto sa vyjadrilo, že sa nechce vrátiť k otcovi, bojí sa ho, pretože keď si otec vypije, bije ho všetkým, čo mu príde pod ruku, napr. tĺčikom na mäso či doskou z plávajúcej podlahy. Z týchto dôvodov, keďže ani matka, ani z jej strany blízki príbuzní neboli schopní poskytnúť hoci aj dočasnú starostlivosť o mal. dieťa a dieťa jednoznačne odmietlo vrátiť sa k otcovi, bolo potrebné riešiť akútne otázku, kde sa bude dieťa do prešetrenia sociálnych pomerov v rodine otca zdržiavať. V rámci zdravotnej starostlivosti Detskej fakultnej nemocnice v Košiciach bol daný podnet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny vo Vranove nad Topľou, aby začalo konanie o zmenu starostlivosti alebo prešetrenie pomerov u otca. Zároveň bolo vykonané sociálne hlásenie ošetrojúcou lekárkou zo dňa 29.12.2015. Na tom podklade, že dieťa bolo dovezené do Detskej fakultnej nemocnice v Košiciach rýchlou zdravotnou pomocou, keďže dieťa, ktoré trávilo prázdniny u matky, chcelo vyskočiť z balkóna bytu matky, zakročila matka a strýko, ktorí privolali rýchlu zdravotnú starostlivosť a žiadali o vyšetrenie dieťaťa. Dieťa bolo odoslané na Ambulanciu klinickej psychológie III. v Detskej fakultnej nemocnici. Bolo vyšetrené klinickou psychologičkou PhDr. G. T.. Konštatovala, že intelekt dieťaťa je v pásme priemeru, výrazne emocionálne labilný, s poruchami správania so syndrómom ADHD. Doporučila do objektívneho prešetrenia sociálnych pomerov v rodine otca ponechať dieťa mimo kontaktu s otcom. Rovnaké závery prijalo aj konziliárne psychiatrické vyšetrenie MUDr. U. G. a MUDr. H. P.. Konštatovali, že ide o duševnú poruchu bližšie neurčenú s tým, že pokiaľ prebieha šetrenie UPSVAR-u, je potrebné zabezpečiť dôsledné šetrenie pomerov, pretože dieťa nepotrebuje akútnu psychiatrickú liečbu ale potrebné, aby naďalej bol v starostlivosti pedopsychiatra. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice uviedol, že v domácnosti matky je ťažko zdravotne postihnuté dieťa W. S., nar. XX.XX.XXXX, s ktorým žije matka v 1,5 izbovom podnájme. Matka pracuje na dohodu o vykonaní činnosti, upratuje obytný blok. Výživné na mal. A. hradí otcovi vo výške 30 % životného minima, uviedla, že nezvláda starostlivosť o mal. A.. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice vykonal šetrenie pomerov aj v domácnosti starej matky z otcovej strany. Táto uviedla, že je v častom kontakte s dieťaťom, chodí k nemu na návštevy, mala však dospelú vnučku v náhradnej osobnej starostlivosti, ktorá s ňou býva a tiež ešte jeden dospelý syn. Matka nezvláda starostlivosť o dieťa a stará matka tiež uviedla, že nemá záujem o starostlivosť o dieťa. Ďalej tiež úrad prešetril pomery u krstných rodičov maloletého (ide o sestru matky) ktorí uviedli, že mal. A. je ťažko zvládnuteľné dieťa, manžel pracuje, ona poberá rodičovskú príspevok, majú spolu tri deti a nemohli by sa dostatočne venovať mal. A.. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny vo Vranove nad Topľou poukázal na to, že otec je nezamestnaný, poberateľ prídavku na dieťa, viackrát (podľa udania otca) súdne trestaný za krádeže a neoprávnené šoférovanie. Otec uvádzal, že matka nie je schopná sa postarať o dieťa,

dieťa potrebuje prísnejšiu výchovu, ktorú práve zabezpečuje otec. V mieste bydliska navštevuje mal. A. 4. ročník základnej školy. Podľa otca a jeho družky sú schopní zabezpečiť riadnu starostlivosť o dieťa. Bol podaný podnet na začatie trestného stíhania voči otcovi, zároveň sa šetrí možnosť vylúčenia jeho osobnej starostlivosti z dôvodu týrania maloletého. Do doby zistenia objektívnych skutočností bolo dieťa umiestnené do Krízového strediska Nádej vo Vranove nad Topľou. Maloletý má sklony k poruche správania a trpí bližšie neurčenou duševnou chorobou.

Podľa § 74 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov alebo ak je obava, žeby výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Podľa § 76 ods. 1 písm. a) O.s.p., predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby platil výživné v nevyhnutnej miere.

Podľa § 76 ods. 1 písm. b) O.s.p., predbežným opatrením môže súd uložiť účastníkovi najmä, aby odovzdal dieťa do starostlivosti druhého z rodičov alebo do starostlivosti toho, koho označí súd.

Podľa § 75 ods. 6 O.s.p., súd môže vydať rozhodnutie o predbežnom opatrení aj bez vylúčených účastníkov a bez nariadenia pojednávania. Podľa ods. 8 tohto ustanovenia o nariadení predbežného opatrenia rozhodne súd aj bez vyjadrenia ostatných účastníkov.

Podľa § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 27 ods. 1 zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ak sa ocitne dieťa bez akejkoľvek starostlivosti alebo ak je jeho život, zdravie alebo priaznivý psychický vývin, fyzický vývin a sociálny vývin vážne ohrozený alebo narušený, orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, v ktorého obvode sa dieťa nachádza, je povinný bezodkladne podať súdu návrh na vydanie predbežného opatrenia podľa osobitného predpisu, zabezpečiť uspokojenie základných životných potrieb dieťaťa a jeho prijatie do detského domova podľa § 51 ods. 2 alebo do krízového strediska podľa § 62 ods. 2; orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately je povinný zabezpečiť prijatie dieťaťa do detského domova podľa § 51 ods. 2 alebo do krízového strediska podľa § 62 ods. 2 aj vtedy, ak nepodal súdu návrh na vydanie predbežného opatrenia podľa osobitného predpisu a súd ho o to požiada.

Z doteraz predložených listinných dôkazov vyplýva, že postup navrhovateľa, teda Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny vo Vranove nad Topľou po zistení, že matka nie je schopná a ani ochotná starať sa o dieťa na čas do rozhodnutia o pomeroch u otca, ani zo strany blízkych príbuzných, či už patriacich k rodine otca alebo matky nie sú podmienky na čo i len dočasnú starostlivosť, postupoval správne tak, že musel zo zákona zabezpečiť riadnu starostlivosť o dieťa. Podal návrh na vydanie predbežného opatrenia do vyšetrenia pomerov u rodičom, v danom prípade predovšetkým otca. Tieto okolnosti vyplývali zo správ nemocničného zariadenia, kde na ošetrovanie dieťa bolo privezené.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny zo zákona má povinnosť prihliadnuť na to, aby pri zistení pochybností o tom, že nie je riadne zabezpečovaná starostlivosť o mal. dieťa zo strany toho rodiča, ktoré mu bolo právoplatným rozhodnutím súdu zverené do osobnej starostlivosti, konať z úradnej moci o dočasnom zaradení dieťaťa do zariadenia, ktoré poskytne na prechodnú dobu starostlivosť o dieťa a konať vo veci prípadnej zmeny výchovy alebo nariadenia ústavnej starostlivosti.

Mal. dieťa opakovane pri vyšetreniach uviedlo nechotu vrátiť sa do domácnosti otca s poukazom na jeho neprimerané správanie a fyzické útoky s tým, že samotné dieťa vyjadrilo súhlas s jeho začlenením do náhradnej ústavnej starostlivosti oproti tomu, aby býval spolu s otcom. Odbor kurately Úradu práce,

sociálnych vecí a rodiny je povinný vykonať dôsledné šetrenie skutočností, ktoré dieťa uvádzalo a to aj v kontexte s tým, že bol daný podnet na trestné stíhanie otca pre trestný čin týrania blízkej a zverenej osoby. Až po objektívnom a komplexnom vyšetrení všetkých dôležitých skutočností možno dospieť k záveru, či otec je schopný naďalej zabezpečovať starostlivosť o maloletého tak, ako to tvrdí v svojom odvolaní, resp. je potrebné prijať iné výchovné opatrenie a inú starostlivosť o dieťa. Preto po osvedčení týchto skutočností, ktoré vzbudzujú pochybnosť o tom, či sa otec riadne o dieťa stará, postup súdu prvého stupňa bol legitímny. Súd prvého stupňa bude vo veci zmeny výchovy konať buď na návrh alebo ex offo.

Preto odvolací súd toto rozhodnutie ako vecne správne potvrdil v celom rozsahu podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. a § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p. Keďže išlo o konanie, ktoré je možné začať aj bez návrhu, vyslovil odvolací súd, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.